

Fagfornyelsen 2020. Læreplan samfunnsfag.

Kompetansemål: tema fordelt på trinn. Oversikt i fagets utvikling gjennom hele skoleløpet. Progresjon og dybdelæring.

tema	2. trinn	4. trinn	7. trinn	10 trinn
metode	Utvikle og presentere samfunnsfaglige tema	Utforske og presentere samfunnsfaglige spørsmål, søke informasjon i ulike kilder og vurdere denne	Gjennomføre en samfunnsfaglig undersøkelse og presentere resultatene ved hjelp av digitale verktøy	Bruke samfunnsfaglige metoder og digitale ressurser i egne undersøkelser, presentere funn ved hjelp av digitale verktøy og drøfte funn
	Samtale om hvordan ulike kilder, inkludert kart, gir ulik informasjon		Sammenligne hvordan ulike kilder kan gi ulik informasjon om samme tema, og reflektere over hvordan ulike kilder kan brukes for å påvirke og fremme bestemte syn.	Vurdere på hvilken måte ulike kilder gir informasjon om et samfunnsfaglig tema, og reflektere over hvordan algoritmer, ensrettede kiler eller mangel på kilder kan prege forståelsen vår.
			Presentere en aktuell nyhetssak og reflektere over forskjeller på fakta, meninger og kommersielle budskap mediebildet	
Identitet og mangfold	Samtale om vennskap og tilhørighet og hva som påvirker relasjoner	Samtale om identitet mangfold og fellesskap og reflekterer over hva det betyr å stå utenfor	Utforske ulike sider ved mangfold i Norge og reflektere over menneskets behov for å være seg selv og for å høre sammen i fellesskap	Reflektere over likheter og ulikheter i identiteter, livsformer og kultur uttrykk og drøfte muligheter og utfordringer ved mangfold.
	Reflektere over hvorfor mennesker har ulike meninger og gjør ulike valg	Samtale om hvorfor det oppstår konflikter i skole- og nærmiljø, lytte og samarbeide om å finnekonstruktive løsninger	Reflektere over hvorfor konflikter oppstår og drøfte hvordan den enkelte og samfunn kan håndtere konflikter	Gjøre greie for årsaker til og konsekvenser av sentrale historiske konflikter og nåtidige konflikter og reflektere over om endringer av enkelte forutsetninger kunne ha hindret konfliktene.

Fagfornyelsen 2020. Læreplan samfunnsfag.

Kompetansemål: tema fordelt på trinn. Oversikt i fagets utvikling gjennom hele skoleløpet. Progresjon og dybdelæring.

	Samtale om og gi eksempler på hvordan mennesker i ulike deler av verden påvirker hverandre		Reflektere om hvordan møte mellom mennesker har bidratt til å forandre hvordan mennesker har tenkt og like samfunn har vært organiserte	Reflektere over hvordan identitet, selvbilde og egne grenser blir utviklet og utfordret i ulike fellesskap, og presentere forslag til hvordan en kan håndtere påvirkning og uønskede hendelser
	Samtale om følelser, kropp, kjønn og seksualitet og hvordan egne og andres grenser kan uttrykkes og respekteres.	Samtaler om grenser knyttet til kropp, hva vold og seksuelle overgrep er og hvor man kan få hjelp hvis man blir utsatt for vold og seksuelle overgrep	Reflektere over variasjoner i identiteter, seksuell orientering og kjønnsuttrykk, og egne og andre sine grenser knyttet til følelser, kropp, kjønn og seksualitet og drøfte hva en kan gjøre om grenser blir brutt	
	Samtale om muligheter og utfordringer ved digital samhandling	Samtale om regler og normer for personvern, deling og beskyttelse av informasjon og om hva det vil si å bruke dømmekraft i digital samhandling	Reflektere over hvordan en sjøl og andre deltar i digital samhandling, og drøfte hva det vil si å bruke dømmekraft sett i lys av normer, regler og grenser	Utforske og reflektere over egne digitale spor og mulighetene til å slette spor g å verne om eget og andres privatliv, personvern og opphavsrett
				Utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over hvordan digital samhandling påvirker form og innhold i samfunnsdebatten
Demokrati og Menneske rettigheter	Presentere og gi eksempler på hvilke rettigheter barn har i Norge og verden og hva barn kan gjøre ved brudd på disse rettighetene	Presentere menneskerettigheter og barns rettigheter og reflektere over hvorfor disse rettene finnes	Samtale om menneske og likeverd og sammenligne hvordan menneskerettighetene er blitt ivaretatt i ulike land	Utforske og beskrive hvordan menneske- og urfolksrettigheter og andre internasjonale avtaler og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, livet til mennesker, likestilling og likeverd.

Fagfornyelsen 2020. Læreplan samfunnsfag.

Kompetansemål: tema fordelt på trinn. Oversikt i fagets utvikling gjennom hele skoleløpet. Progresjon og dybdelæring.

	Utforske og gi eksempler på hvordan barn kan påvirke avgjørelser og samarbeide om demokratiske prosesser	Reflektere over hvem som har makt og hva et demokrati er og utvikle forslag til hvordan man kan være med å påvirke avgjørelser	Drøfte hva likeverd og likestilling har å si foret demokrati og utvikle forslag til hvordan en kan motarbeide fordommer rasisme og diskriminering	Reflektere over hvordan mennesket har kjempet og kjemper for endringer i samfunnet og samtidig har vært og er påvirket av geografiske forhold og historisk kontekst.
	Beskrive og gi eksempel på mangfold i Norge, ulike familieformer og folkegrupper, inkludert det samiske folket	Presentere årsaker til at samene har urfolksstatus i Norge og beskrive forskjellige former for samisk kultur- og samfunnsliv	Utforske hovedtrekk ved historien til samene og de nasjonale minoritetene i Norge og presentere de rettighetene samene og nasjonale minoriteter har i dag.	Gjøre greie for fornorskning av samene og de nasjonale minoritetene og uretten de har vært utsatte for, og reflektere over hva konsekvenser det har hatt og har på individ og samfunnsnivå.
		Samtale om noen viktige offentlige institusjoner og virksomheter i Norge og reflektere over hva de betyr i livet til menneskene	Beskrive sentrale hendelser som har ført fram til det demokratiet vi har i Norge i dag og sammenlikne hvordan enkeltmennesket ha mulighet til å påvirke ulike styresett	Beskrive det politiske systemet i Norge i dag og reflektere over sentrale utfordringer
			Gi eksempler på hva lover, regler og normer er og hva slags funksjon de har i samfunn., og reflektere over konsekvenser av å bryte dem.	Beskrive sentrale lover, regler og normer og drøfte hvilke konsekvenser brudd på disse kan ha for samfunnet på kort og lang sikt
				Reflektere over hvilke aktører som har makt i samfunnet i dag, og hvordan disse begrunner standpunktene sine.
				Redegjøre for årsaker til og konsekvenser av terrorhandlinger og folkemord, som holocaust, og reflektere over hvordan ekstreme handlinger kan forebygges.

Fagfornyelsen 2020. Læreplan samfunnsfag.

Kompetansemål: tema fordelt på trinn. Oversikt i fagets utvikling gjennom hele skoleløpet. Progresjon og dybdelæring.

Bærekraft klima og miljø	Utforske og gi eksempler på hvordan mennesket påvirker miljøet gjennom nærmiljøstudier	Utforske og gi eksempler på noen sider ved bærekraftig utvikling	Utforske og presentere en global utfordring ved bærekraftig utvikling og hvilke konsekvenser denne kan ha. Utvikle forslag til hvordan man kan motvirke utfordringen og hvordan samarbeid mellom land kan bidra.	Beskrive ulike dimensjoner ved bærekraftig utvikling og hvordan de påvirker hverandre, og presentere tiltak for et mer bærekraftig samfunn
		Reflektere over sammenhengen mellom personlig økonomi og forbruk hos den enkelte	Reflektere over hvordan kommersiell påvirkning kan virke inn på forbruk, personlig økonomi og selvbildet	Vurdere hvordan arbeid, inntekt og forbruk kan påvirke personlig økonomi, levestandard og livskvalitet
	Utforske og beskrive natur-, kulturlandskap og kulturminner i lokalsamfunnet	Beskrive kultur og naturlandskap og samtale om hvordan historiske og geografiske kiler (inkl. kart) kan gi informasjon om landskap	Beskrive geografiske hovedtrekk i ulike deler av verden og reflektere over hvordan disse hovedtrekkene påvirker menneskene som bor der	Sammenligne hvordan politiske, geografiske og historiske forhold påvirker levekår, bosettingsmønster og demografi i forskjellige deler av verden i dag
	Utforske og beskrive hvordan mennesket levde for en til to livsaldre siden	Utforske kulturminner og hvordan menneskene levde da og nå	Utforske hvordan menneskene i fortiden livnærte seg og samtale om hvordan sentrale endringer i livsgrunnlag og teknologi har påvirket og påvirker demografi, levekår og bosettingsmønster	Drøfte hvordan fremstillinger av fortiden, hendelser og grupper har påvirket og påvirker holdningene til folk
				Utforske hvordan teknologi har vært og fremdeles er en endringsfaktor, og drøfte hvordan teknologi har påvirket og påvirker enkeltmenneske, samfunn og natur